

'Ik probeer het verzamelen in de hand te houden'

Ab Kuypers

Verzamelen. Het 'uit verschillende richtingen of bronnen bijeenbrengen', luidt de omschrijving in Van Dale. Bijen wil niet achterblijven bij de trend van andere media. In de loop van dit jaar enkele portretten van verzamelaars op bijengebied. Deze eerste maal aandacht voor de 'bijenfilatelie'.

Verzamelaar of filatelist?

Jan de Crom, zelf geen imker maar wel gezegend met een imkerende vrouw, was al een tijdje actief als filatelist voor hij besloot een thematische verzameling over bijen en de bijenteelt aan te leggen. Sinds vorig jaar is hij als een van de initiatiefnemers bovendien voorzitter van de filatelieclub 'Bijen en imkerij' en tevens redacteur van het contactblad 'De Postbij.' Hij vertelt mij over zijn keuze: 'Ik was een paar jaar geleden begonnen met het opzetten van een thematische verzameling over planten en dieren. Een vrij algemeen onderwerp en daardoor eindeloos uitgebreid. Ergens was ik met deze keuze niet helemaal in mijn sas. Tot ik op een gegeven moment met mijn vrouw meeding naar een avond van haar imkervereniging. Daar werd een diaserie vertoond over het verzamelen van postzegels die betrekking hebben op bijen. Toen viel het kwartje en wist ik dat ik hiermee verder wilde. De plantjes heb ik toen maar gelaten en heb me op bijen toegelegd.'

Thema

Over het doel van zijn thematische verzameling, waaraan Jan de Crom inmiddels zes jaar werkt: 'Ik wil het verhaal van de honingbijen, het imkeren en de bijenprodukten in al haar facetten in postzegels en poststukken vertellen.' Het klinkt eenvoudig. Wanneer hij mij echter uitlegt wat er bij komt kijken om dit doel te kunnen verwezenlijken krijg ik het idee dat een mens voor zoiets minstens twee levens te kort komt. Want ga maar na: 'Ik ben nog helemaal niet tevreden met mijn verzameling. Ik wil alle onderwerpen uit het bestaan van honingbijen uitbeelden. Wanneer je daar eenmaal mee bezig bent kom je steeds meer zaken op het spoor. Van het één kom je op het ander.' Om al die verschillende verhalen te kunnen vertellen moet je natuurlijk een goed inzicht hebben in het bijenbestaan.

Jan de Crom: 'Het betekent heel veel lezen over dit onderwerp. Ik voel me onderhand een soort kamergeleerde.'

Werkwijze

Om de onderwerpen uit zijn thema te kunnen voeden werkt Jan de Crom met zo'n tien deelverzamelalbums. Hieruit haalt hij die stukken die hem voor een bepaalde zaak van pas komen om zijn verhaal filatelistisch te onderbouwen. Een bezigheid die meer dan verzamelen alleen is. 'Het opzetten van een thematische verzameling, zoals mij die voor ogen staat, betekent veel literatuur nazien. Ik heb daardoor onderhand een aardig bibliotheekje opgebouwd. Dat heeft er weer toe geleid dat ik de filatelie inmiddels gecombineerd heb met het vergaren van kennis omtrent biologie. Je moet veel studeren. Zo heb ik me bijvoorbeeld verdiept in het leven van wilde bijen. Dit jaar gaan we daarvoor zelfs veldbiologie bedrijven. Want tot nu toe zag ik al die bijensoorten in boeken en op postzegels, nu wil ik ze ook in het echt zien.'

Verzamelen is veel zoekwerk. Zoekwerk op velerlei gebied. Niet alleen naar geschikt materiaal. Jan de Crom geeft een voorbeeld: 'Vaak komen op postzegels niet de Latijnse namen voor van de afgebeelde bijensoort. Dan staat er een naam vermeld die nietszeggend is, in een taal die je niet machtig bent. Ik probeer dan toch te achterhalen om welke bij het gaat. Ik wil echt 'alles' weten.

Dat zoekwerk levert trouwens veel relaties op. Ik heb zelfs internationale correspondentiecontacten aan deze liefhebberij overgehouden. Het is van mij een echte gedrevenheid.'

Op officiële tentoonstellingen is Jan de Crom nog niet geweest met zijn verzameling.

'Ik ben nog maar een beginner op dit gebied, ik heb daar nog niets te zoeken.'

Beginner of niet, Jan geeft eerlijk toe dat een alsmaar groeiende verzameling gemakkelijk boven het hoofd kan groeien: 'Willens en wetens probeer ik het echter zoveel mogelijk in de hand te houden.'